

หน่วยงาน หอผู้ป่วยศัลยกรรมทั่วไป12/2
หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)
การบริหารยาละลายลิ่มเลือด Enoxaparin

เรื่อง การบริหารยา enoxaparin

วันที่ 3 พฤศจิกายน 2557

หลักการและเหตุผล

จากการทบทวนอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน พบว่าเกิดปัญหาในเรื่องการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin) ซึ่งบริหารยาโดยให้ขนาด 1 ml/kg ฉีดเข้าชั้นใต้ผิวหนัง ปัญหาที่พบ คือ เกิดรอยเลือด , รอยจ้ำเลือด , ก้อนเลือด (Hematoma) ตรงตำแหน่งบริเวณที่ฉีด บางรายมีขนาดใหญ่่มาก และบางรายพบว่ามีอาการปวดแสบร้อนขณะและหลังฉีดยา

ทางหน่วยงานจึงนำปัญหามาพัฒนาคุณภาพการพยาบาลการบริหารยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกันและลดภาวะแทรกซ้อนดังกล่าว

วิธีการดำเนินงาน

1. กำหนดประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ

โดยร่วมกันวิเคราะห์และทบทวนปัญหาของการเกิดอุบัติการณ์ในเรื่องการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin) เกิดรอยเลือด , รอยจ้ำเลือด , ก้อนเลือด (Hematoma) ตรงตำแหน่งบริเวณที่ฉีด และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยกลุ่มนี้

2. กำหนดวัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลในการลดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)
2. เพื่อมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกันและลดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)
3. เพื่อสร้างความพึงพอใจและประทับใจแก่ผู้รับบริการ

3. การสร้างและแสวงหาความรู้

1. สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาและวิธีการจัดการในการการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)
2. สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันสืบค้นข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา และคู่มือ แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

4. การจัดระบบความรู้

1. จัดทำแนวทางในการการบริหารยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

5. การประมวลและกลั่นกรองความรู้

1. สมาชิกกลุ่มนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกันและลดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

6. กิจกรรมในการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป

1. มีแนวทางปฏิบัติหรือมาตรฐานในการการบริหารยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

แนวทางปฏิบัติการบริหารยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

1. เตรียมอุปกรณ์สำหรับฉีดยา ได้แก่ ยาฉีด Enoxaparin (ขนาด 1 mg/BW 1 kg) สำลึซุบ 70 % แอลกอฮอล์ สำลึแห้งพร้อมMicropore หรือ Transpore cold pack พร้อมถุงผ้า
2. บอกและอธิบายผู้ป่วยให้ทราบชื้อยา ประโยชน์จากยาและผลข้างเคียงของยาที่อาจเกิดขึ้น
3. สอนให้ผู้ป่วยรู้จักวิธีสังเกตและประเมินรอยจ้ำเลือดหรือก้อนเลือดด้วยตนเองและให้รีบแจ้งพยาบาลทันทีเมื่อมีอาการดังกล่าว
4. จัดให้ผู้ป่วยนอนหงายในท่าที่สบายชันเข่าทั้ง 2 ข้างหรือข้างใดข้างหนึ่งเพื่อให้ผิวหนังหน้าท้องหย่อน
5. วางถุงน้ำแข็งบริเวณหน้าท้องประมาณ 5 นาที เนื่องจากความเย็นจะช่วยลดความเจ็บปวดขณะฉีดยาและลดการเกิดรอยจ้ำเลือดภายหลังการฉีดยา
6. เริ่มฉีดยาเข็มแรกบริเวณหน้าท้องทางด้านขวาหรือซ้ายของผู้ป่วยห่างจากสะดือ 2 นิ้วและเปลี่ยนสลับด้านที่ฉีดยาทุกครั้ง ถ้าพบว่ามีรอยช้ำ จ้ำเลือดหรือก้อนเลือด (Hematoma) ให้เลื่อนจุดที่ฉีดยาออกไปห้ามฉีดซ้ำรอยเดิม
7. ห้ามใส่ฟองอากาศออกจากกระบอกฉีดยาเนื่องจากฟองอากาศจะช่วยดันยาให้เข้าไปอยู่ในชั้นใต้ผิวหนังป้องกันการย้อนกลับของยาตามรอยรูเข็มที่ทำให้เกิดรอยจ้ำเลือดหรือก้อนเลือดใต้ผิวหนังได้
8. ใช้สำลึแอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดผิวหนังบริเวณหน้าท้องตำแหน่งที่จะฉีดยาอย่างนุ่มนวล ใช้มือข้างที่ถนัดจับกระบอกฉีดยา ส่วนมือข้างที่ไม่ถนัดจับผิวหนังขึ้นด้วยนิ้วหัวแม่มือนิ้วชี้และนิ้วกลางฉีดยาโดยปักเข็มในแนวตั้งฉาก (90 องศา) กับผิวหนังหน้าท้องไม่ต้องดึงแกนในของกระบอกฉีดยาขึ้นเพื่อทดสอบตำแหน่งของปลายเข็มว่าเข้าไปในหลอดเลือดหรือไม่เพราะการดึงแกนในของกระบอกฉีดยาจะทำให้เกิดแรงดันลมในกระบอกฉีดยาจนถึงตำแหน่งของปลายเข็ม ซึ่งจะทำให้หลอดเลือดเล็กบริเวณปลายเข็มแตกได้ การฉีดยาจึงให้ดันยาลงไปทันทีที่ปักเข็มและให้ดันยาอย่างช้าๆพร้อมทั้งดันอากาศที่อยู่ในกระบอกฉีดยาตามลงไปด้วยให้หมดตั้งเข็มฉีดยาออกในแนวตรง ขณะเดียวกันยังไม่ปล่อยมือข้างที่จับดึงผิวหนังไว้ใช้สำลึแห้งปิดรอยที่ฉีดยาโดยกดเบาๆให้ผิวหนังยุบลงประมาณ 1 เซนติเมตร กดเพื่อห้ามเลือดประมาณ 30 วินาที (ห้ามนวดหรือคสิ่งผิวหนัง) จากนั้นนำ cold pack มาวางที่ผิวหนังหน้าท้องอีกครั้งประมาณ 5 นาที ก่อนและหลังฉีดยาทุกครั้งให้สังเกตและประเมินรอยจุด (Spot) จ้ำเลือด (Bruise) หรือ ก้อนเลือด(Hematoma) ด้วยการวัดขนาดและลงบันทึกในตารางการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

9. ตารางบันทึกภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือด (Enoxaparin)

Times Problem	12 ชม.	24 ชม.	36 ชม.	48 ชม.	60 ชม.	72 ชม.	84 ชม.	96 ชม.
Spot								
Purpura								
Echymosis								
Bruise								
Hematoma								
Pain scale								

หมายเหตุ Petechiae (Spot) : จุดเลือดออกใต้ผิวหนังเส้นผ่านศูนย์กลาง < 2 มม.

Purpura : เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-10 มม.

Echymosis : เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง > 10 มม.

Bruise : รอยจ้ำเลือดสีเขียวหม่นคล้ำได้ขอบนูน

Hematoma : ก้อนเลือดใต้ผิวหนัง คล้ำได้

Pain scale : คะแนนความปวด คะแนนเต็ม 10 คะแนน

7. สมาชิกกลุ่ม

1. คุณรุ่งหารักษ์	รุ่งสุข	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2. คุณรจนา	จีมะลิ	คุณอำนวย (Facilitator)
3. คุณสิริลักษณ์	ตีระวรรณันท์	คุณลิขิต (Note Taker)
4. คุณวิจิตรา	รอดเกตุกุล	คุณกิจ (KP)
5. คุณจินตนา	ชูสุข	คุณกิจ (KP)
6. คุณปรีดา	เส็งสุข	คุณกิจ (KP)
7. คุณสุรพร	สงประเสริฐ	คุณกิจ (KP)
8. คุณปิยา	เอี่ยมงาม	คุณกิจ (KP)
9. คุณสุชาดา	ตัณญาชัย	คุณกิจ (KP)
10. คุณภาสกร	โตโส	คุณกิจ (KP)
11. คุณสมชาย	กาชู	คุณกิจ (KP)
12. คุณเอรวดี	ศรีสูงเนิน	คุณกิจ (KP)
13. คุณธนรัตน์	อ่อนตา	คุณกิจ (KP)
14. คุณวิภาวดี	วงชะศรี	คุณกิจ (KP)
15. คุณวรรณภา	เลี่ยมไฉ่	คุณกิจ (KP)